

2015.gada .martā
Rīgā

Noteikumi Nr.
(prot. Nr. .§)

Prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem un tās marķējumam

Izdoti saskaņā ar
Pārtikas aprites uzraudzības likuma
4.panta trešo daļu un
13.panta trešās daļas 3.punktu

1. Noteikumi nosaka prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem (turpmāk – diētiskā pārtika) un tās papildu marķējumam.

2. Diētiskā pārtika ir paredzēta īpašai lietošanai un tās specifiskā sastāva vai ražošanas procesa dēļ ir skaidri atšķirama no pārtikas ierastajam patēriņam. Diētiskā pārtika ir piemērota cilvēkiem ar veselības traucējumiem, un to izplata ar attiecīgu norādi. Diētiskā pārtika ir lietojama ārstniecības personu uzraudzībā.

3. Diētiskā pārtika paredzēta kā vienīgais vai papildu uzturs cilvēkiem:

3.1. ar ierobežotu, vājinātu vai traucētu organisma vielmaiņu vai spēju uzņemt, sagremot, uzsūkt vai izdalīt parasto pārtiku vai tās sastāvā esošas noteiktas barības vielas;

3.2. ar citām medicīniski noteiktām uztura prasībām, ja viņu diētu nav iespējams sastādīt, pārveidojot parasto pārtiku, izmantojot citu īpašai lietošanai paredzēto pārtiku vai attiecīgo pārtiku savstarpēji kombinējot.

4. Diētisko pārtiku iedala trīs grupās:

4.1. ar uzturvielām pilnīgi nokomplektēta pārtika, kuru, lietojot saskaņā ar ražotāja norādījumiem, var izmantot par vienīgo uztura avotu cilvēki, kam tā ir paredzēta;

4.2. ar uzturvielām pilnīgi nokomplektēta pārtika, kas pēc sastāva paredzēta cilvēkiem ar kādu konkrētu slimību vai veselības traucējumu un kuru, lietojot saskaņā ar ražotāja norādījumiem, var izmantot par vienīgo uztura avotu;

4.3. ar uzturvielām nepilnīgi nokomplektēta pārtika, kas pēc sastāva paredzēta cilvēkiem ar kādu konkrētu slimību vai veselības traucējumu, bet kura nevar būt vienīgais uztura avots.

5. Diētisko pārtiku, kas minēta šo noteikumu 4.2. un 4.3.apakšpunktā, var izmantot arī par daļējiem uztura aizstājējiem vai papildinātājiem.

6. Diētiskās pārtikas ražotāji vai komplektētāji (ārstniecības iestādes un ārstniecības personas) ir atbildīgi par to, ka:

6.1. diētiskā pārtika ir ražota vai komplektēta atbilstoši medicīnas un uzturzinātnes atziņām;

6.2. diētiskās pārtikas lietošana atbilstoši ražotāja vai komplektētāja norādījumiem ir droša, lietderīga un efektīvi nodrošina to cilvēku uztura prasības, kuriem tā ir paredzēta;

6.3. ja šo noteikumu 4.1.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu (bērnu vecumā līdz 12 mēnešiem) (turmāk – zīdaiņi) barošanai, vitamīnu un minerālvielu saturs tajā atbilst šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām;

6.4. ja šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu barošanai, vitamīnu un minerālvielu saturs tajā atbilst šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajām prasībām, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmainīšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam;

6.5. ja šo noteikumu 4.3.apakšpunktā minētā pārtika paredzēta zīdaiņu barošanai, maksimālais vitamīnu un minerālvielu saturs tajā nedrīkst pārsniegt šo noteikumu 1.pielikumā noteikto daudzumu, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmainīšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam;

6.6. zīdaiņu barošanai paredzētā diētiskā pārtika attiecībā uz citām uzturvielām, izņemot vitamīnus un minerālvielas, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām zīdaiņu pārtikai, ja tas nav pretrunā ar paredzamo lietojumu;

6.7. šo noteikumu 4.1.apakšpunktā minētajā pārtikā vitamīnu un minerālvielu saturs atbilst šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajām prasībām, ja pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.8. šo noteikumu 4.2.apakšpunktā minētajā pārtikā vitamīnu un minerālvielu saturs atbilst šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajām prasībām, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmainīšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam un pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.9. maksimālais vitamīnu un minerālvielu saturs šo noteikumu 4.3.apakšpunktā minētajā pārtikā nedrīkst pārsniegt šo noteikumu 2.pielikumā noteikto daudzumu, kā arī ir pieļaujama vienas vai vairāku norādīto sastāvdaļu izmainīšana, ja tas ir nepieciešams atbilstoši paredzamajam lietojumam un pārtika nav paredzēta zīdaiņu barošanai;

6.10. ražojot diētisko pārtiku, izmanto vielas, kas minētas Komisijas 2009.gada 13.oktobra Regulas (EK) Nr. 953/2009 par vielām, ko īpašu uztura apsvērumu dēļ var pievienot īpašas diētas pārtikas produktiem, pielikumā.

7. Diētisko pārtiku mazumtirdzniecībā atļauts realizēt tikai fasētā veidā.

8. Diētiskās pārtikas tirdzniecības nosaukums ir „Diētiskā pārtika cilvēkiem ar veselības traucējumiem”.

9. Diētiskās pārtikas tirdzniecības nosaukums Eiropas Savienības dalībvalstu valodās atbilst šo noteikumu 3.pielikumam.

10. Diētisko pārtiku marķē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un prasībām fasētas pārtikas marķējumam. Marķējumā papildus norādāma šāda informācija:

10.1. enerģētiskā vērtība kilodžoulos (kJ) un kilokalorijās (kcal) un skaitliski izteikts olbaltumvielu, ogļhidrātu un tauku saturs 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumiem lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.2. katras šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minētās sastāvdaļas skaitliski izteikts daudzums 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumiem lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.3. olbaltumvielu, ogļhidrātu un tauku, kā arī citu barības vielu un to sastāvdaļu saturs, ja to deklarēšana ir nepieciešama paredzamajam produkta lietojumam, skaitliski izteikts 100 gramos vai 100 mililitros fasēta produkta, kā arī, ja nepieciešams, 100 gramos vai 100 mililitros atbilstoši ražotāja norādījumam lietošanai sagatavotā produktā. Papildus šāda informācija var būt norādīta, rēķinot uz vienu ēdienreizi, kuras deva norādīta marķējumā, vai uz vienu porciju, ja marķējumā ir norādīts porciju skaits iepakojumā;

10.4. ja nepieciešams, - produkta osmolalitāte vai osmolaritāte;

10.5. produkta sastāvā esošo olbaltumvielu vai olbaltumvielu hidrolizātu izcelsme un raksturojums;

10.6. norāde „Būtiska informācija” (vai cita līdzīga norāde) izceltā drukā, kurā sniedz informāciju par to:

10.6.1. ka produkts lietojams ārstniecības personu uzraudzībā;

10.6.2. vai produktu drīkst lietot kā vienīgo uztura avotu;

10.6.3. ka attiecīgais produkts ir paredzēts noteikta vecuma cilvēkiem (ja nepieciešams);

10.6.4. ka produkts ir bīstams veselībai, ja to lieto cilvēki, kuriem šis produkts nav paredzēts (ja nepieciešams);

10.7. norāde „Diētiskai lietošanai”, kurā norāda slimību vai veselības traucējumus, kuru gadījumā paredzēts lietot šo produktu;

10.8. ja nepieciešams, - piesardzības pasākumus un kontrindikācijas;

10.9. produkta pazīmju vai īpašību apraksts, kas apliecina produkta atbilstību lietošanas mērķim. Tas attiecas arī uz uzturvielām, kuru daudzums ir palielināts, samazināts vai kuras nav iekļautas sastāvā vai citādi izmainītas, kā arī produkta lietošanas pamatojuma apraksts;

10.10. ja nepieciešams, - brīdinājums, ka produkts nav paredzēts parenterālai lietošanai;

10.11. ja nepieciešams, - norāde par produkta sagatavošanu, lietošanu un uzglabāšanu pēc iepakojuma atvēršanas.

11. Ievest izplatīšanai un izplatīt Latvijā atļauts tikai tādu diētisko pārtiku, kas ir paziņota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpašajām prasībām diētiskajai pārtikai.

12. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2001.gada 3.aprīļa noteikumus Nr.155 „Obligātās nekaitīguma prasības diētiskajai pārtikai cilvēkiem ar veselības traucējumiem un prasības marķējumam” (Latvijas Vēstnesis, 2001, 56.nr.; 2003, 25.nr.; 2006, 185.nr.; 2007, 161.nr.; 2008, 201.nr.; 2010, 57.nr.; 2013, 148.nr.).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Komisijas 1999.gada 25.marta Direktīvas 1999/21/EK par diētisko pārtiku cilvēkiem ar veselības traucējumiem;

2) Komisijas 2006.gada 23.oktobra Direktīvas 2006/82/EK, ar ko pielāgo Direktīvu 91/321/EEK par mātes piena aizstājējiem zīdaiņiem un maziem bērniem un Direktīvu 1999/21/EK par diētisko pārtiku cilvēkiem ar veselības traucējumiem saistībā ar Bulgārijas un Rumānijas pievienošanu;

3) Komisijas 2006.gada 22.decembra Direktīvas 2006/141/EK par mākslīgiem maisījumiem zīdaiņiem un mākslīgiem papildu ēdināšanas maisījumiem zīdaiņiem un ar ko groza Direktīvu 1999/21/EK;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 6.maija Direktīvas 2009/39/EK par īpašas diētas pārtikas produktiem;

5) Komisijas 2013.gada 8.februāra Direktīvas 2013/26/ES, ar ko pielāgo dažas direktīvas pārtikas nekaitīguma, veterinārās un fitosanitārās politikas jomā saistībā ar Horvātijas pievienošanu.

Ministru prezidente

L.Straujuma

Zemkopības ministrs

J.Dūklavs

2015.03.26. 12:40

1059

I.Cine

67027146; Inara.Cine@zm.gov.lv